בסוד שיח

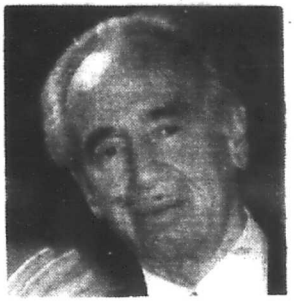
מאת שאול שי

המזכיר המדיני של המפד"ל, עו"ד נחום לנגנטל:

צריך לנער האבק מכמה סעיפים במצע המפד"ל כדי לאפשר תמיכת החילוניים

האדמו"ר מגור קיבל ברכת פרס בטלפון

לפני מספר ימים טילפן שר הנוער, שמעון פרס אל האדמו"ר מגור. הגאון רבי פנחס מנחם אלטר שליט"א. פרס ביקש רשות מהאדמו"ר לבוא אל ביתו. כדי

ברכה בטלפון

לברכו בברכת שנה טובה. האדמו"ר שליט"א נילה אדיבות רבה כלפי שר הנוער ויעץ לו לא לטרוח כדי להגיע אל ביתו אלא לברך באמצעות הטלפון. פרס קלט מהר מאד את הרמז, בירך את האדמו"ר בשנה מבה ובכך נסתיימה השיחה.

המזכיר המדיני של המפד"ל, עו"ד נחום לנגנטל רואה בעיני רוחו, אלפים רבים, רבים ממש, העשויים לתמוך במפד"ל בבחירות לכנסת הבאה. כדרגי הוא מדבר בעיקר על תחושות בטן, כלשונו, המבוססות על שיחות עם סתם עמך ועם ראשי ה"ל (חזית יהודית לאומית) או בהשמה הקודם של התארגנות דומה, אבל נכונים אחרות, אם"ם – אחדותי תומכי מפד"ל.

מאז הפרסום בתקשורת על התארגנותם של חילונים לתמיכה במפד"ל, הגיעו פניות שלפוניות רבות מצד אזרחים המביעים נכונות לעזור בהתגברות להצלחת ההתארגנות החדשה. הנימוקים לכך הם בעיקר במישור הערכי: החשש הכבד המקונן בלבם, בדבר רמותה בעתיד של מדינת־ישראל.

לנגנטל קיבל לידיו את תיק ה"ל והוא מתמסר לו שעות רבות בכל יום, משום שהוא מאמין, כי באמצעות המהלך הזה, ניתן יהיה לפתוח רדיקה בבה ואמיתי בין הציבור הדתי־לאומי לבין הציבור הקרוי החילוני.

ביום שני השבוע, החלו הדיונים התכליתיים של ראשי ה"ל עם הצוות מהציונות הדתית. מטעם ה"ל השתתפו: ד"ר יעקיהו לנג, ד"ר אשר ניתי המנהיגים מזי פינקל. בצוות הזה חבר גם ד"ר גדי אשל, אלא שהפעם נעדר מהדיון. מעברו השני של השולחן ישבו הרב יואל בדנון, הרב יעקב מידן, ח"כ שאול יהלום, מזכ"ל המפד"ל, ובולון אורלב ומרכז הפעילות. המזכיר המדיני, עו"ד נחום לנגנטל.

בפגישה הקדמה הרחבה יותר, לפני כשבועיים נפתמנו שלושה זרמים בקרב אותם חילוניים, שהביעו כוונתם להצטרף למפד"ל. האחד הבהיר, כי יתמוך במפד"ל ללא תנאי; השני הסביר, כי יצביע בעד המפד"ל, "אבל אנא תתייחסו אלינו כאל ראש גשר, כדי שנוכל לדבר עם משפחותינו חברינו ומטילא ברוש מעין מצע משותף". והזרם השלישי תבע שינויים מסוימים במצע המפד"ל.

נחום לנגנטל: הגיעו למסקנה הברורה שהמפד"ל כוונתם להצטרף אל המפד"ל. האחד הבהיר, כי יתמוך במפד"ל ללא תנאי; השני הסביר, כי יצביע בעד המפד"ל, "אבל אנא תתייחסו אלינו כאל ראש גשר, כדי שנוכל לדבר עם משפחותינו חברינו ומטילא ברוש מעין מצע משותף". והזרם השלישי תבע שינויים מסוימים במצע המפד"ל.

נחום לנגנטל: הגיעו למסקנה הברורה שהמפד"ל לא תשנה את מצעה גם למען המטרה החשובה הנ"ל, אבל בהחלט יש מקום לקיים דיונים מעמיקים עם הזרם השני והצוות שעמו נפגשנו השבוע הוא רוברו של הזרם הזה.

בדיון השבוע הונה מצע המפד"ל על שולחן הדיונים והמשתתפים בו עברו סעיף סעיף, כדי לאתר קשיים אפשריים.

לנגנטל: אפשר לומר שהעמדות אינן כליכך רחוקות, מה גם שהמפד"ל בוועידתה האחרונה אמרה, כי היא תמנע מכל הקיצה שיש בה משום כפייה על הפרט.

במצעה קיבלה המפד"ל על עצמה לאמץ את ההנחיות של הרבנות הראשית לישראל. כאן התעורר למעשה הקושי הראשון ברגישה עם החילונים. הם אינם מוכנים לאמץ בקלות את הסעיף הזה. לא משום הכיבס הדתי, אלא מתוך חשש אחר. שכן, הרכב הרבנות הראשית הוא ברשיוני וגישתו המדינית עשויה להשתנות. כך, למשל, הרבנות הראשית היהום נראית להם מתונה מדי והם חרשיים להשפעה של ש"ס על ההלטותיה.

לנגנטל סבור, כי לא יהיה מנוס מלנער את האבק מכמה סעיפים במצע, שאינם רלבנטיים להיום, או שחלו התפוכות ושינויים במדינה. "הנה לך דוגמא: הוועידה החליטה שנשים יוכלו להציג מועמדותן למועצות דתיות. אלא שבעקבות עמדתו הנחרצה של הגר"ש ישראלי וצ"ל בסוגיה זו, שקבע "דעת תורה" שזה אסור – שינתה המפד"ל את עמדתה. היום, בפועל, במועצות הדתיות בכל רחבי הארץ מכהנות בהן נשים כחברות. האם יעלה על הדעת שנשים רפורמיות יישבו במועצות דתיות ומנשים עם כיפות ראש תשלל הזכות הזאת?"

אין ספק, אומר לנגנטל, שכל נושא מיעמד האשה יצטרך לקבל גוון של רעיון, כמובן תוך התייעצות עם רבנים "ואני בקשר מתמיד בעניין זה עם רבנים חשובים ביותר.

האם הם תובעים חבר כנסת משלהם, האם הם תובעים ייצוג בממשלת המשלבה?

המזכיר המדיני: זו שאלה קריטית במהות של המפד"ל ולכן הוועידה החליטה ביום שלישי השבוע שלא לדון כלל בעניין זה. אולם, אין לשלול אפשרות של הקמת מוסדות משותפים למפד"ל ולחילי, מעין מעין"ך האם והתנועה האחת תקיף מפסדים נכבדים, תהיה גם משמעות למוסדות המשותפים הללו.

המזכיר מודי פינקל הציג במהלך הדיונים את עמדת הציבור הדתי־לאומי לבין הציבור הקרוי החילוני המבקש את קירבתו רדיקה שנתצה את הקודים אלה. ההיפך הוא הנכון.

עו"ד דינה האן לכנסת הבאה?

עו"ד דינה האן, מרצה לכלכלה וסטטיסטיקה באוניברסיטת "בר־אילן", קיבלה השבוע מניה רצינית מקבוצת פעילים ופעילות במפד"ל, להציג את מועמדותה לכנסת הבאה.

עו"ד האן שאינה חברה במוסדות המפד"ל, הופתעה מהפנייה שלוותה בהסבר: את התשובה ההולמת של המפד"ל ליעל רייך, נעמי חזן (מר"צ) והדומות להן.

דינה האן היא בעלת כושר רשורי מוכח ונחשבת כיסוריית ביותר בכל אותם תומים שהיא אמונה עליהם. מאז הסכמי אוסלו חלה תפנית בעמדותיה המדיניות, שנחשבו עד אז כשייכות למרכז. יצויין, כי היא בחנת את ההצעה ברצינות ואת תשובתה הסופית תינתן לאחר שיחות בירור שתקיים אם אישים במפד"ל והעומדות בראש "אמונה".

נכון לעכשיו מוכרות גב' רחל סילבצקי וגב' יפה פרץ כמועמדות אפשריות להתמודד על הכללתן ברשימת המפד"ל לכנסת. גב' סילבצקי מתכוונת להתמודד גם על ראשות "אמונה".

עו"ד נ. לנגנטל

יכולתה של המפד"ל לשמש גשר להידברות בצד הזה של האוכלוסיה, הנה מסתבר, כי היא רצויה כבתובת לציבור רחב על בסיס המכנה המשותף הערכי הם מבקשים התמקדות בנושאי החינוך היהודי: הם רואים במפד"ל מפלגה שיחסה לארץ־ישראל אינו שכחי (כלשונם): "כמו אצל הליכוד" אלא מעוגן בשורשים עמוקים ברוח הסיסמה: "צריך אמונה במדינה". קבוצת התייחסות חובעת מהמפד"ל למעשה תביעה עקרונית אחת: אל תפגנו בחריות הפרס.

שני פרופסורים חשובים ביותר, הביעו נכונות להשתלב בהתארגנות החדשה, ויש להניח, כי בשבועות הקרובים יינתן לכך סופני, כנראה בכנס היסוד.

האם המזכיר הלכות לאבד את צבעה הייחודי?

לנגנטל: אסור לה למפד"ל לאבד את הייעוד המהותי שלה, אבל, היא צריכה להיבת במפלגה פוליטית לדבר במונחים פרגמטיים. במצב שאין ישראל באמת בסכנה וממשלת ישראל מתרוחקת מכל רבר שיש בו ריח של יהודה, היא חייבת לחבוש שמלה אופנתית ולא בלויית מחבות.

האם זה יעבור במוסדות המפד"ל?

לנגנטל: עובדה היא שהרבנים יואל בדנון ויעקב מידן הם מיזמי הרעיון. אין מנוס, צריך לאחר נוסחאות לדרקים. נכון, קיימת עדיין בעיה בכמה נושאים. במצע נאמר, כי המפד"ל תתערור שמדינת ישראל תהיה מדינת התורה. אולי ימצא ניסוח יותר נוח מבחינתם.

בעבר, באחד הדיונים היו ששקנו כי הדבר עלול להיחיל לא מעט דיונים מהמפד"ל.

לנגנטל: המפד"ל אינה הולכת לשנות כזוא זה מהותה. ושיהיה הדבר ברור. אבל תסכים אתי, שבשנה הבאה, גם אם יחול מהפך בבחירות לא תקום מדינת התורה...

אני סבור שהחיפך הוא הנכון. רבים בציבור הדתי כאשר יראו שחילונים מצביעים למפד"ל ויראים בה עוגן ערכי במדינה, ויראי שהדבר יתן להם תמריץ להצביע מפד"ל.

אין ספק אבל, שהציבור הדתי יצביע זאת לנוכח את המפד"ל?

לנגנטל: אין לי בעייה בענין זה. הציבור הציוני הדתי הוא מספיק אינטליגנט, כדי להבין, שיש כאן הזדמנות היסטורית, לקרב אנשים שאינם רחיים למסורת ישראל. כפי שכבר אמרתי כאן, כל המחלוקים שלנו הינו מתוואמים עם הרבנים. לא נעשה רבר בלעדיהם. הציבור הדתי לאומי מוסשע היום רבות מעולם התורה שלו ואין שום חשש שהציבור החילוני המבקש את קירבתו רדיקה שנתצה את הקודים אלה.

ההיפך הוא הנכון.

עו"ד דינה האן לכנסת הבאה?

עו"ד דינה האן, מרצה לכלכלה וסטטיסטיקה באוניברסיטת "בר־אילן", קיבלה השבוע מניה רצינית מקבוצת פעילים ופעילות במפד"ל, להציג את מועמדותה לכנסת הבאה.

עו"ד האן שאינה חברה במוסדות המפד"ל, הופתעה מהפנייה שלוותה בהסבר: את התשובה ההולמת של המפד"ל ליעל רייך, נעמי חזן (מר"צ) והדומות להן.

דינה האן היא בעלת כושר רשורי מוכח ונחשבת כיסוריית ביותר בכל אותם תומים שהיא אמונה עליהם. מאז הסכמי אוסלו חלה תפנית בעמדותיה המדיניות, שנחשבו עד אז כשייכות למרכז. יצויין, כי היא בחנת את ההצעה ברצינות ואת תשובתה הסופית תינתן לאחר שיחות בירור שתקיים אם אישים במפד"ל והעומדות בראש "אמונה".

נכון לעכשיו מוכרות גב' רחל סילבצקי וגב' יפה פרץ כמועמדות אפשריות להתמודד על הכללתן ברשימת המפד"ל לכנסת. גב' סילבצקי מתכוונת להתמודד גם על ראשות "אמונה".

סגולה לשמירה

גדולי האדמו"רים היו מוהים לחסידיהם להחזיק את ספרי המדריכ מפראג בארון הספרים שלהם כסגולה לשמירה. היו בינינים שיעצו לחרפיס מספריו של המדרל כסגולה לישועה בעניינים הצרכים.

אתמול, יום ה', ח' אלול, חל "היארצייט" של המדרל מפראג, זצוק"ל, ששמעת הראי"ה קוק זצוק"ל מבוסמך. בין היתר, על תשובותיו.

רבי שמוה בונים מפשיסחא זצוק"ל, נהג היה לומר, שכל יהודי צריך שיהיה לו רבי בעולם הזה ועליו לבחור לו רבי גם לעולם הבא. "אני" – אמר – "בחרתי לעצמי את המדרל מפראג כמורי בעולם העליון".

תלמידו של רבי שמוה בונים, רבי מנחם מנדל מקוצק, שאל פעם את חתנו בעל "אבני נזר", האדמו"ר מסוכצוב הראשון, אם הוא לומד ומתעמק בכתבי המדרל. חתנו השיב לו בשלילה ונימק זאת בכך שהמדרל מאריך בלשונו ולכן קשה עליו הלימוד. "הקוצקער רחה את דבריו הקיר, כי הוא מתפלא על תשובתו, משום שאין מלה אחת מיותרת בכל כתבי המדרל, וכל שורה שהוא חוזר עליה, יש בה מה שאין בקודמתה, והוא הפציר מאוד בחתנו ללמוד בתבי המדרל.

ספרי המדרל התקבלו על כל גווני היהדות. את ספרי המדרל למדו כל האדמו"רים. האדמו"ר מלובביץ', למשל, היזכה לעיין בספריו ולא אחת הזכירו בשיחותיו. המשפיעים בישיבות חב"ד היו מלמדים את תלמידיהם, כי כאשר האדמו"ר הזקן בעל ה"תניא" כתב בשער של "ליקוטי אמרים": "מלוקט מפי סופרים ומפי סופרים סתומים קדושי עליון" – הוא התכוון במלה "סופרים" לכתביו של המדרל מפראג.

בחב"ד זוכרים עדיין את דבריו של האדמו"ר מלובביץ' באותה שבת, שבה ראש ישיבת "תומ' יצחק" בא"ב, הרב יצחק הוטנר זצ"ל היה בשבני בירדן, אשר המסוס שבו נסח לשם: "היות וישנו יהודי שכרגע נמצא בצרה גדולה והוא בשבני ל"ע והוא יש לו זכות גדולה בלימוד הספרו תורת המדרל מפראג, והוא עצמו מתייגע הרבה מאד בתורת המדרל, ובירוע כוחו של המדרל היה על"סבעי, לשבר את הסבע – אנחנו כולנו מקודים, שבזכות המדרל מפראג יתגבר על המכשולים וישוב לביתו במהרה".

גדולי ישראל לדורותיהם כינו את המדרל בתארים מופלגים. כך, למשל, בעל "חות יאיר" מכנה אותו "משיח צדקנו".

בגיל 32 נשא המדרל אשה בת אחד הנגידים, ר' שמואל ברבי יעקב, "שהיה גדול בעושר ובנכסים והיה מקורב למלכות". אחרי "התנאים" הנרשש ושתנו המיעוד ולא הצליח לגייס כסף לחתונה כפי הבטוחות. בצער רב כתב למדרל, כי אינו יכול לעמוד בהתחייבויותיו ומכיוון שאינו רוצה "לעגן" אותו,לכן הוא נותן לו רשות לעשות שידוך אחר כשוב בעיניו.

המדרל אציל הנפש השיב לחותנו, כי יראג קודם לבתו ואם זו תמצא שידוך – הוא כבר יראג לעצמו, וביניהיים ישב המדרל על התורה והעבודה ונמנע מלבוא במחיצת השדכנים למיניהם.

הכלה פתחה חנות למכבר לחם ושאר מיני מאפה, כדי לפרנס את הזדיה הזקנים. באחד הימים – מספר בעל "חות יאיר" – הגיע לעיירה איש צבא, ונכנס לחנות הלחם ונעץ חרבו באחת מכברות הלחם שהיו מונחות שם. הכלה המאורסת פרצה בבכי מר והפצירה בו שיחזיר את כבר הלחם, משום שהיא מפרנסת משפחה עניית חמרת־כל ובלחם הזה ניתן להאכיל שלוש נפשות. פשוטה נגע בללבו של איש הצבא, וזה השיב לה, כי מזה שלושה ימים לא בא אוכל לפיו "ראני חייב להציל את נפשי בכבר הזאת". בתמורה נתן לה את האוכף שעל סוסו כמשכון והפסיר: אם לא אחזור בתוך יממה, הרי שהאוכף שלך ועשי בו כטוב בעיניך.

עברו 24 שעות ואיש הצבא לא נראה בפתח החנות. פתחה הנערה את האוכף ומצאה בו דינרי זהב לרוב. "ואז שלח אבי הכלה לקרוא לחתן שיבוא לשאת את בתו כי העשירו ה' בנם. והכלה פרל בת 28 והוא בן 32 ומספר עליה, כי היתה צדקת וגומלת חסדים.

המדרל מפראג לא הסכים שיכנו אותו בתואר רב ועמד על כך, כי יקראו אותו לתורה בשמו: יהודה ברבי בצלאל. עליסי "חות יאיר" נמנן עם אשתו שבשמים שאביו לא זכה, אז זכה הוא וייסמן לידו. השיבו לו אנשי הח"ק, כי א־אפשר לקבור אותו ליד אמו, בהיעדר מקום ומה גם שהגברי היה נבה קומה ובעל בשר. הנכר לא נרתע מדרבינים וגזר עליהם שיחפרו קבר ליד קבר המדרל בעוד הוא בחיים ואם יראו שהמקום צר, יבקשו מחילה מהגאון שיצמצם עצמו, כדי להמציא קבר לנכר כפי הבטחתו.

עשו אנשי הח"ק כפי שהורה להם הנבר ומיד נתרחב המקום "והוא נקבר שם בדווח אחר־כך חזר המקום להיות צר כבתחילה ואי אפשר היה להקים לו מצבה לפי כבודו". במקומה "הקימו אבן ארוך מאוד וללא רוחב, כי לא היה אפשר להכניס שם אבן רחב, והדבר נראה לעיניים".

"המעשה הזה מוכר בפנקס החברה קדישא של פראג ובעוונותינו נשרף הפינקס בשנת תמ"ם, אבל כני המחילה יודעים ומספרים הדבר."

המדרל איש פלאי בחייו ובמותו.